

Plenum

Torsdag 7.11.2024 kl. 16.00—20.57

2.2. Muntlig fråga om skattehöjningar (Jouni Ovaska cent)

Muntligt spörsmål MFT 186/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Ovaska, varsågod.

Debatt

16.29 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa herra puhemies! Me todellakin toivomme sitä kasvua. Tällä hetkellä vain valitettavasti meillä noin 500 työtöntä tulee joka viikko tämän hallituskauden aikana lisää, ja yksi, mikä tähän vaikuttaa, on tietysti verotus. Orpon hallitushan korotti yleisen arvonlisäveron historiallisen korkealle, paljon korkeammalle kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa pidetään hyväksyttävänä. [Välihuutoja oikealta] Kotitalousvähennys on joutumassa giljotiiniin. Nyt sitten kymmenen prosentin alvikanta nostetaan 14 prosenttiin, ja sehän koskee jopa lääkkeitä, kulttuuria ja liikuntaa. Samaan aikaan hallitus myös iskee majoituspalveluihin ja liikenteeseen, eli niihin aloihin, joiden yritykset juuri kärsivät korona-aikana ja ovat juuri päässeet jaloilleen — ja nyt sitten veroja nostetaan.

Eli hallituksella on kiire korottaa veroja ja verottaa kaikki mahdollinen ja vielä enemmän. Kysynkin: milloin viimeksi tässä maassa hallitus on nostanut enemmän arjen veroja kuin mitä tämä hallitus nyt tekee, ja uskoteko todella, [Puhemies koputtaa] että verottamalla lisää arkea Suomen talous saadaan tervehtymään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.30 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Palataan ensin siihen isoon linjaan: maan kokonaisveroaste ei nouse tämän hallituksen toimien myötä siitä, mikä se on ollut, kun tämä hallitus on aloittanut.

Me olemme valitettavasti joutuneet tekemään veronkorotuksia, joitakin jo hallitusneuvotteluiden aikaan ja erityisesti sen jälkeen, tämän julkisen talouden tilanteen vuoksi. En usko, että tässä hallituksessa on hirvittävästi verotukseen myönteisesti suhtautuvia ihmisiä, jotka haluaisivat korottaa näitä. Ne ovat vaikeita päätöksiä, kuten ovat vaikeita päätöksiä monet leikkauksetkin. Emme me tee niitä mistään muusta syystä kuin siitä, että me saisimme tuloja ja menoja lähemmäksi toisiaan, että me saisimme kestävämmälle tasolle tämän meidän järjestelmän, jossa koko hyvinvointipalvelut, etuudet, sosiaaliturva, sairaanhoito, sosiaalipalvelut, tienpito, turvallisuus, kasvavat puolustuksen tarpeet, koulutus ja kaikki kustannetaan. Tämä on syy sille. Me emme haluaisi korottaa veroja, emmekä haluaisi tehdä monia leikkauksia, mutta tämä hallitus on sitoutunut tähän julkisen talouden ta-

Punkt i protokollet PR 112/2024 rd

sapainottamisen tavoitteeseen, [Puhemies koputtaa] ja toivottavasti sitä tässä maassa myös muualla jaetaan. [Sheikki Laakso: Se on vastuunkantoa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.32 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Perussuomalaiset lupasivat ennen vaaleja, että ihmisten elinkustannuksia alennetaan ja ihmisten ostovoimaa parannetaan. Tämä arvonlisäverotuksen himokorottaminen — ensin yleinen alvi ja nyt sitten alvin kymppikannan korottaminen — korottaa kaikkien suomalaisten elinkustannuksia. Varapääministeri Purra, te olette tässäkin törkeästi pettäneet omat lupauksenne.

Sen sijaan pääministeripuolue kokoomus lupasi ennen vaaleja ja totesi ennen vaaleja näin: Sitä, mitä verotetaan vähemmän, saadaan enemmän. Sitä, mitä verotetaan enemmän, saadaan vähemmän. Katsotaan, miten on käynyt tällä kaudella: Orpon hallitus on keventänyt oluen verotusta 25 miljoonalla eurolla. Sen sijaan nyt hallitus on kiristämässä liikuntapalveluiden ja kirjojen arvonlisäverotusta yhteensä 28 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi meille ovat iskemässä vielä kovat säästöt kulttuurialalle. Britannian oikeistokonservatiivinen pääministeri Winston Churchill sanoi aikanaan, että jos kulttuurista leikataan, niin mitä meillä on puolustettavaa sitten tässä maassamme. Siksi kysyisinkin nyt tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multalta: [Puhemies koputtaa] miten te koette kulttuuri- ja tapahtumalalle nämä arvonlisäverotuksen kiristykset, [Puhemies koputtaa] vielä kun kohdistetaan samaan aikaan kovia leikkauksia kulttuuri- ja taidepuolelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.33 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on paljon puolustettavaa. Meillä on upeaa kulttuuritoimintaa ympäri Suomen [Vasemmalta: Ei ole kohta!] ja erittäin saavutettavissa myös erittäin hienoa toimintaa, jota ammattilaiset meillä ympäri Suomen tekevät, niin kulttuuriperintöä museoissa kuin sitten teatteria, esittävää taidetta, orkestereja ja niin edelleen.

Meillä on, kuten valtiovarainministeri on tässä moneen kertaan todennut, erittäin vaikea tilanne Suomen taloudessa. Sen vuoksi tämä kokoluokka, yhdeksän miljardin euron sopeutustoimet tällä hallituskaudella, kun olemme valinneet panostaa merkittävästi maanpuolustukseen, turvallisuuteen, korkeakoulutukseen, tieteeseen ja tutkimukseen, kehitystoimintaan, valitettavasti ne säästö- ja sopeutustoimet osuvat erittäin monelle muulle alalle — voi sanoa, että lähes kaikille muille aloille — ja näin tapahtuu myös kulttuurin osalta.

Arvonlisäverotuksesta vastaa toki valtiovarainministeriö, mutta olemme hyvin tietoisia siitä, että nämä sopeutustoimet osuvat osittain samoihin toimijoihin, osittain toki niin, että yrityspuolelle ehkä vielä vahvemmin tämä arvonlisäverotuksen korotus, ja sitten taas näihin valtion ja kuntien rahoituksella [Puhemies koputtaa] ja lipputuloilla toimiviin tulee rahoitusta monesta eri lähteestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 112/2024 rd

16.35 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on nostamassa jopa lääkkeiden verotusta. Samanaikaisesti kuin toimiva apteekkijärjestelmämme uhataan ajaa hankalaan tilanteeseen — nämä hallituksen apteekkijärjestelmään suunnittelemaat uudistukset uhkaavat lakkauttaa monta pientä apteekkia etenkin maaseudulta — tähän samaan syssyyn sitten vielä näillä kovilla säästövaatimuksilla uhataan suomalaisten lääkejakelua.

Monet tavalliset suomalaiset ovat arjessaan jo nyt todella kovalla koetuksella. Joudutaan tinkimään ihan arjen perustarpeista: kodista, ruuasta vai lääkkeistä? Tällainen kysymys esitetään monessa perheessä. Sen sijaan ministerituloisten, veronalennuksista nauttineiden todellisuus on varsin erilainen kuin sillä tavallisella pienituloisella suomalaisella, jonka rahat hädin tuskin riittävät esimerkiksi lääkkeisiin.

Arvoisa puhemies! Kysynkin teiltä, valtiovarainministeri: Pitääkö todellakin myös lääkkeiden verotusta kiristää näiden kovien sosiaaliturvasäästöjen päälle? Eikö voisi ministerin [Puhemies koputtaa] tasoisia tuloja nauttiva suomalainen nyt tinkiä vähän omastaan? [Puhemies koputtaa] Jätetään lääkkeiden veronkorotus tekemättä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.36 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä arvonlisäverokeskustelussa — eli yleisen kannan puolentoista prosenttiyksikön korotuksessa — on hyvä muistaa se, että keskustan oma esitys oli yhden prosenttiyksikön korotus. [Antti Kurvinen: Emme korottaisi lääkkeitä! — Keskustan ryhmästä: Ei lääkkeitä!] Eli mikäli tästä kritisoihte meitä, niin sallikaa sen jäädä siihen 0,5 prosenttiyksikköön.

Vastaavasti aivan pian pääsemme käsittelemään teidän vaihtoehtobudjettejanne, ja mielenkiinnolla näemme, miten säästöjä peruuttamalla, veronkorotuksia peruuttamalla, lisäkohteita keksimällä te kykenette pääsemään samaan fiskaaliseen tavoitteeseen kuin tämä hallitus. Se jää nähtäväksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Sieltä tulee tyhjä paperi!]

Kyllä, arvonlisäveroon tehdään myös alempiin kantoihin korotuksia, 10:stä 14 prosenttiin. Sieltä pois jäävät ainoastaan sanoma- ja aikakauslehdet. Toisaalta yleinen arvonlisäverokanta nousi sinne 25,5 prosenttiin, mikä myös vaikuttaa hyvin monella alalla.

Mielestäni vastasin veronkorotusten tarpeesta — siitä huolimatta, ettemme niistä pidä — edellisessä vastauksessa. [Aki Lindén: Lääkkeistä jäi vastaamatta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.37 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lukutaito heikkenee Suomessa, ja kirjailijoiden tulonmuodostus on käynyt aiempaa vaikeammaksi, kun äänikirja-alustat valtaavat alaa. Kirjailija-ala on toivonut nolla-alvia, mutta sen sijaan Suomi on valinnut korottaa alvia ja paljon muita maita raskaammin. Alvin nosto 10 prosentista 14 prosenttiin menee todennäköisesti kuluttajahintoihin, ja luovien alojen kasvupotentiaali unohtuu.

Arvoisa puhemies! Lapsiperheiden lukuharrastuksella on selvä yhteys lukutaitoon ja oppimistuloksiin. Sitäkin pitäisi tukea, ei vaikeuttaa. Keväällä 2022 EU hyväksyi direktiivin, jonka turvin jäsenmaat voivat pudottaa kirjojen ja lehtien alv:n nolnaan. Kysynkin: aikoo-

Punkt i protokollet PR 112/2024 rd

ko hallitus lähteä edistämään suomalaisten sivistystä ja kirjojen alvin pudottamista nollaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.38 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin paljon kuin erilaisia veroja olisi mukavaa alentaa, pelkäänpä, että tällä hallituskaudella siihen ei ole suuria mahdollisuuksia. [Anne Kalmari: Ainoastaan hyvätuloisille!] Mitä tulee kirjojen lukemiseen ja perheisiin ja lapsiin, onneksi kuitenkin tämä arvonlisäveron korotus siltä osin toivottavasti ei ole suuri vaikutus tähän. Suomessa on onneksi mahdollittoman hieno kirjastolaitos, jota ainakin itse olen hyödyntänyt myös lasten kanssa. [Vasemmalta: Siitäkin leikataan!] Toisaalta se, että vanhempia kannustetaan lukemaan omille lapsilleen, [Vasemmalta: Siitäkin leikataan!] on tietenkin sekä lukutaidon että sanavaraston kehittymisen että yleisten kansalaistaitojenkin kannalta erittäin positiivinen asia. Tässä varmasti kaikki, ainakin me vanhemmat, voimme tehdä entistä paremmin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.39 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, te sanotte, että te ette halua leikata. Minä sanon teille, että se on arvovalinta, jonka te olette tehneet. Te pistätte pienituloiset maksamaan teidän epäonnistuneen talouspolitiikanne.

On todella tärkeää, että edustaja Kurvinen nosti täällä esille kulttuurin merkityksen, sillä se on juuri näin, että kulttuuria kuritetaan nyt montaa eri kautta: kurittamalla köyhien taiteilijoiden toimeentuloa sosiaaliturvaleikkauksilla, leikkaamalla massiivisesti suoraan kulttuurista — ja se osuu myös niihin kirjastoihin, ministeri Multala — ja korottamalla kirjojen alvia esimerkiksi. Perinne länsimaisissa sivistysvaltioissa on ollut se, että kulttuuria vaalitaan myös huonoina taloudellisina aikoina. Miksi on niin, ministeri Multala, että te rikkotte tämän hienon perinteen? [Ben Zyskowicz: Ai, nytkö sinne ei anneta yhtään rahaa kulttuurille?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.40 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten äskenkin sanoin, olen todella ylpeä ja iloinen siitä, että meillä on ammattitaiteilijoita, [Vasemmalta: Joilta leikataan!] ja näin tulee olemaan myös jatkossa. Myös jatkossa valtion rahoitus kulttuuriin säilyy vahvana. Toki on totta, että myös kulttuuriin kohdistuu leikkauksia, en sitäkään väistä. On totta myös se, että kun leikkauksia tulee, niillä on myös vaikutuksensa. Erityisesti niillä varmasti on vaikutusta tällä hetkellä VOS-laitoksiin, joita ovat siis esittävän taiteen laitokset, kuten teatterit, orkesterit, museot. Silloin se on selvää, että kun toimintamenot vähenevät, sillä varmasti vaikutuksensa on. On kuitenkin myös niin, että meidän valtiontalouden tilanne on äärimmäisen vakava, ja kun me olemme halunneet suojata ja jopa panostaa lisää esimerkiksi peruskoulutukseen jopa 200 miljoonaa euroa vuodessa tämän hallituskauden lopulla ja moniin muihin tärkeisiin kohteisiin, valitettavasti myös kulttuuriin kohdentuu leikkauksia. Sinne tulee kuitenkin myös hyviä uutisia, kuten esimerkiksi luoville aloille olemme valmistelemassa kasvustrategiaa, ja sin-

Punkt i protokollet PR 112/2024 rd

ne tulee t&k-puolelle rahoitusta yhdeksän miljoonaa euroa vuodessa, jonka avulla toivotavasti luovan alan yritykset [Puhemies koputtaa] löytävät mahdollisuuksia kehittää toimintaansa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.41 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä veropolitiikassa yksi keskeinen asia on se, että on ennustettavuutta, ja sitä nimenomaan yritykset kaipaavat. Nyt on aika paljon poukkoilua tässä teidän veropolitiikassa. Esimerkiksi makeisten verotus: te tyrmäsitte sen, mutta sitten se kuitenkin tuli, ja tämä on investointien kannalta Suomeen kyllä suurta myrkkyä.

Nyt kokoomuksesta on esitetty perintöveron määräaikaista huojentamista. [Vasemmalta: Ohhoh!] Kyllä nyt minä kysyn sen perään, että kun yritykset suunnittelevat sukupolvenvaihdosta ja on tieto, että mahdollisesti tulee tällainen määräaikainen perintöveron, lahjaveron, huojenus, niin mitä tapahtuu tällä hetkellä suunnitteilla oleville sukupolvenvaihdoksille. Näille sukupolvenvaihdoksille on äärimmäisen kova tarve. Itse tulen alueelta, jossa ikääntyviä yrittäjiä on paljon ja pitäisi näitä sukupolvenvaihdoksia saada aikaan.

Kysyn teiltä, valtiovarainministeri Purra, tuleeko hyvitys perintö- ja lahjaveroasiasta, vai onko tämä [Puhemies koputtaa] määräaikainen, kuten kokoomus esittää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.43 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on kirjaus, jossa halutaan selvittää esimerkiksi perintöveroon tulevia muutoksia. [Vasemmalta: Työryhmää!] Sen sijaan, kuten olen jo aiemmin sanonut, valitettavasti tällä hetkellä tämä meidän julkisen talouden tila ja nämä meiltä vaadittavat toimet... Erityisesti kun muun muassa hyvinvointialueiden tilanne näyttää entisestään heikkenevän, mikä tulee tarkoittamaan sitä, että meidän kehysvarauksiin kohdistuu entistä suurempi paine, niin valitettavasti näen, että mikäli meillä on mahdollisuutta alentaa joitakin veroja, se pitää hyvin tarkkaan harkita.

Mutta samassa tilanteessa, kun me olemme joutuneet tekemään paljon säästöjä, meillä on tämä 9 miljardin kokonaisuus erilaisista toimista, ja tulemme tarkastelemaan, pitääkö sitä vielä muuttaa sen mukaan, miten velkasuhteen vakauttamisen tavoite etenee, ja toisaalta siihen vaikuttaa se, miten pääsemme talouden kasvuun kiinni. Tässä tilanteessa meillä ei ole todennäköisesti sen suurempaa mahdollisuutta esitellä uusia veronalennuksia. [Vasemmalta: Sori, kokoomus!]

Frågan slutbehandlad.